

Beste groene leerbedrijf 2006 pleit voor meer schooluren

‘Leerlingen zitten te weinig in de schoolbanken’

Het loonbedrijf K.van Donkersgoed uit Voorthuizen is door Aequor uitgeroepen tot het beste leerbedrijf in de groene sector. De jury oordeelde dat dit bedrijf leerlingen laat kennismaken met alle werkzaamheden en hen tevens traint op de huis- en gedragsregels. Om de overstap van de schoolbanken naar het bedrijfsleven te vergemakkelijken pleit directielid Jan van Donkersgoed voor langere schoolweken en meer technisch onderricht.

Voetballers geven hun emoties de vrije loop. Bij een overwinning laten ze zich knuffelen door hun ploeggenoten, zwaaien opgetogen naar het publiek of maken een buikschuiver. Enkele dagen nadat de jury zijn bedrijf tot het beste leerbedrijf in de groene sector van 2006 uitriep, reageert directielid Jan van Donkersgoed van het loonbedrijf K. van Donkersgoed in Voorthuizen een stuk ingetogener: “Natuurlijk vind ik alle aandacht leuk, maar het liefst ben ik samen met onze medewerkers aan het werk.” Dat hij hiermee zijn gevoelens genuanceerd weergeeft, blijkt uit de inrichting van zijn receptie. Op de nagevoeg lege balie van het bedrijf met 21 medewerkers domineren de tijdens de feestelijkheden bij Aequor uitgereikte

oorkondes en bloemstukken. Het bedrijf onderscheidt zich volgens het oordeel van de jury van de andere genomineerden, omdat het veel aandacht besteedt aan de vaktechnische kennis en vaardigheden van de leerlingen. Dit geldt ook voor de aandacht op naleving van de huis- en gedragsregels. Tevens vermeldde de jury nog dat het praktijkopleiden al ruim veertig jaar in de bedrijfscultuur is verankerd.

Tijdsdruk

Tijdens hun leerperiode maken de leerlingen kennis met de drie takken van het bedrijf: agrarisch loonwerk, cultuurtechnisch werk en de wegenbouw. Een gesprek met BBL-leerling Hilbert Schreuder geeft inzicht in de onderwijskundige aanpak van het loonbedrijf. Hij is een van de twee leerlingen uit het eerste leerjaar van de mbo-afdeling Loonwerk van het Groenhorst College in Barneveld die bij Van Donkersgoed een werkplek vonden. Een dag per week is hij op school, de overige dagen werkt hij bij het loonbedrijf. Vandaag is hij ingezet bij de aanleg van een vistrap waar de medewerkers van Van Donkersgoed het zand afvoeren. Tijdens een ritje op z'n tractor vertelt hij iets over zijn achtergronden. Rijden kan hij, zonder aarzelen manoeuvreert Hilbert zijn combinatie over een smal landweggetje. Tussen zijn aanhanger en die van een tegemoetkomende collega heeft zelfs een liniaal geen bewegingsruimte. Hij vertelt ondertussen dat leerlingen bij Van Donkersgoed stap voor stap kennismaken met de uiteenlopende werkzaamheden. Zo oefenen nieuwkomers met weinig rijervaring zonder tijdsdruk eerst met een tractor en aanhanger op het bedrijfsterrein. Zodra ze het manoeuvreren beheersen, laat zijn werkgever hen bij op-

drachtgevers werkzaamheden verrichten. Terwijl de kraan enkele happen zand in de aanhanger laat ploffen vertelt Hilbert dat meedraaien in een ploeg iets anders is dan manoeuvreeroefeningen op het bedrijfsterrein. De tijdsdruk maakt het verschil. Om het zandtransport zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, rijden de tractoren volgens een vast schema. Ondanks de tijdsdruk bevalt de luchtgeveerde chauffeursstoel hem veel beter dan de harde schoolbanken: “Het bevalt me hier goed, ik leer hier veel.”

Doordachte aanpak

Hij vult aan dat Van Donkersgoed de leerlingen geleidelijk laat kennismaken met de diverse aan de tractor gekoppelde machines. Het duurt het ongeveer vier jaar voordat de leerlingen deze alle kunnen bedienen. Tegelijkertijd besteedt zijn werkgever ook aandacht aan het dagelijks onderhoud en reparaties. Ook op dit terrein kiest hij voor een stapsgewijze aanpak. Een ervaren collega leert hen de kneepjes van het vak. Meelopen, kijken en nadoen is het devies of zoals Van Donkersgoed zegt: “Het wiel bestaat al, dus dat hoeven ze niet meer uit te vinden. Kijk hoe een vakman iets aanpakt en doet dat na in een rustige omgeving.” Deze aanpak duidt op een pedagogische en onderwijskundige visie. Van Donkersgoed baseert zijn aanpak op zijn ervaring als praktijkopleider en als docent. Voor de BBL-leerlingen van het Groenhorst College verzorgde hij op zijn bedrijf enkele jaren lessen Techniek. Daarbij koppelde hij de theorie onmiddellijk aan de praktijk. Na een korte uitleg dirigeerde hij de leerlingen naar de werkplaats: “Van zelf doen leer je het meest, met alleen maar theorie val je in slaap.” Als ervaringsdeskundige kost het hem weinig moeite de plus- en min-

Jan van Donkersgoed: “Met kijken en nadoen leer je het vak”

punten van het huidige onderwijs te benoemen. De sociale vaardigheden van de leerlingen komen vergeleken met het verleden beter uit de verf. De docenten Techniek beheersen hun vak en beschikken over beter uitgeruste werkplaatsen dan vroeger. Wel plaatst hij enkele kanttekeningen bij de vakkennis van de leerlingen die na hun vmbo-opleiding bij hem in dienst komen. Ze beschikken over minder technische basiskennis dan vroeger: “Jammer, technische vaardigheden vereisen juist veel oefening en herhaling. Het is een kwestie van doen en nog een keer doen.” Van Donkersgoed vindt dat ze te weinig uren op

school doorbrengen. Dit maakt tevens de overstap van de schoolbanken naar het bedrijfsleven lastig. De overgang naar de discipline van de 36-urige werkweek is een grote stap: “Verkeerd, scholen moeten leerlingen ook voorbereiden op het arbeidsproces.”

Duidelijke regels

De jury waardeerde het tevens dat Van Donkersgoed de leerlingen traint op naleving van de huis- en gedragsregels. Zijn bedrijfsreglement bestaat uit een lijst van bijna veertig onderwerpen die de veiligheid van het personeel en de kwaliteit van het werk moeten waarbor-

gen. Zo bevat het reglement passages over de omgang met bestrijdingsmiddelen en de handelingen voor, tijdens en na de werkzaamheden. Ook de communicatieve aspecten krijgen aandacht. Van Donkersgoed stelt duidelijke eisen aan de omgang met klanten en het uiterlijk van zijn medewerkers. Uitbundige hanenkammen en met piercings behangen oren, neuzen en wenkbrauwen passen hier niet bij. Tevens geldt er een verbod op vloeken en schuttingjargon. Overigens verwacht Van Donkersgoed dat ook zijn klanten zich correct opstellen. Zijn medewerkers krijgen toestemming zich om te draaien wanneer op- →

drachtgevers hen vloekend benaderen: “Alles is bespreekbaar maar wel op een nette manier.” Van Donkersgoed vindt dat leerlingen door hun enthousiasme de sfeer verhogen. Daarnaast kunnen gediplomeerde leerlingen het, overigens geringe, verloop in zijn bedrijf opvangen: “Na hun leerperiode kennen ze onze aanpak.” Dat een leerling een goedkope arbeidskracht is, ontkent hij. Wel kent Van Donkersgoed voorbeelden van werkgevers die leerlingen voortdurend dezelfde eenvoudige en eentonige werkzaamheden laten uitvoeren. Een leerling die drie jaar lang alleen maar wegbermen maait noemt hij als voorbeeld. Hij stelt dat dergelijke werkgevers de leerlingen en zijn branche dupe- ren: “Je verwacht dat gediplomeerde BBL-leerlingen alle aspecten beheersen en niet enkele details. Het is dan ook belangrijk de opleidingsbedrijven zorgvuldig te selecteren.” □

Hilbert Schreuder: Luchtgeveerde chauffeursstoel bevalt beter dan harde schoolbank